

تکنیک‌های طلایی در

پروپوزال نویسی

(راهنمای کاربردی نگارش پروپوزال دانشگاهی)

سرشناسه	: پاک‌نهاد، مهدی، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: تکنیک‌های طلایی پروپوزال‌نویسی: راهنمای کاربردی نگارش پروپوزال‌های دانشگاهی/تألیف سید مهدی پاک‌نهاد.
مشخصات نشر	: تهران: کتاب کسرا، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۸۳۲-۵-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: طرح‌نویسی در تحقیق
موضوع	: تحقیق -- روش‌شناسی
رده بند کنگ	: ۱۳۹۴ پ ۲۵۴/۵۵/۱۸۰ Q180
رده بندی دیوید	: ۰۰۱/۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۰۹۵۴

تألیف: سید مهدی پاک‌نهاد

تکنیک‌های طلایی پروپوزال‌نویسی

(راهنمای کاربردی نگارش مقالات علمی و پژوهشی ISI)

تهران: نشر کتاب کسرا، چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۸۳۲-۵-۶

صفحه‌آرا: احمد عطایی - چاپ: قشقایی

قیمت: ۱۱۵۰۰ تومان

دفتر مرکزی: میدان انقلاب، ابتدای خیابان کارگر جنوبی

کوچه مهدی زاده، پلاک ۲۷، واحد ۸

تلفن: ۶۶۹۳۹۴۴۲ - ۶۶۵۶۴۵۷۶

ketabekasra@gmail.com

معرفی مجموعه «تحقیق یار»

سال‌هاست دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی، به خاطر کمبودهای جدی آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها در زمینه روش تحقیق، در انجام کارهای پژوهشی‌شان (سمینار و تحقیق کلاسی، مقاله علمی پژوهشی، پروپوزال، پایان‌نامه، رساله و غیره) با مشکل مواجه‌اند. این مشکل دلایل و زمینه‌های مختلفی دارد، اما آنچه مهم است، ضرورت توجه به این معضل و پیگیری و دستیابی به یک‌راه‌حل مناسب برای آن است.

مجموعه «تحقیق یار»، برای جبران بخشی از همین نیاز شکل گرفت. کتاب‌های «تحقیق یار»، آموزش محور و کاربردی‌اند و در آن‌ها سعی شده حتی‌الامکان از ارزش‌های خشک و نظری و «اصطلاح محور» دانشگاهی فاصله گرفته و در عین مهارت‌ها و تکنیک‌های عملی و کاربردی برای انجام یک تحقیق دانشگاهی آموزش داده شود. این مجموعه، برای آن دسته از دانشجویانی است که می‌خواهند با تکیه بر دانش و توانایی خودشان، یک پژوهش حرفه‌ای و استاندارد دانشگاهی را به انجام برسانند.

برای اطلاع بیشتر از خدمات و کتاب‌های آموزشی مجموعه «تحقیق یار» می‌توانید به سایت www.tahghighyar.com مراجعه کنید

بخش اول : پیش از نگارش

۱۷.....	پیش درآمد: آماده شدن.....
۱۸.....	مهارت اول : پروپوزال یک «پروژه» است: مدیریتش کنید!
۱۹.....	مهارت دوم: بدون برنامه ریزی شروع نکنید.....
۲۰.....	مهارت سوم: کارها را اولویت بندی کنید.....
۲۰.....	مهارت چهارم: از تجربیات و دانش دیگران بهره بگیرید.....
۲۱.....	مهارت پنجم: نسبت به کارتان با انگیزه و مشتاق باشید.....
۲۲.....	مهارت ششم: مثلاً یک حرفه ای کار کنید.....
۲۳.....	پروپوزال چیست؟.....
۲۴.....	چرا پروپوزال مهم است.....
۲۵.....	هفت خوان پروپوزال.....
۲۹.....	سه سؤال اصلی که بدنه پروپوزال را می سازند.....
۳۱.....	گام اول : تعیین موضوع.....
۳۲.....	انتخاب موضوع یعنی چه؟.....
۳۲.....	ویژگی های موضوع تحقیق.....
۳۳.....	دو معیار اصلی در انتخاب موضوع.....
۳۴.....	چطور موضوع مورد علاقه مان را پیدا کنیم؟.....
۳۶.....	راهکارهای عملی برای انتخاب موضوع.....
۳۸.....	جستجوی تکراری نبودن موضوع (در ایران داک و سیکا).....
۴.....	گام دوم : انتخاب استاد راهنما.....
۴۲.....	استاد راهنمایی را انتخاب کنید که.....
۴۳.....	اشتباهات رایج در ارتباط با استاد راهنما.....
۴۴.....	گام سوم : گردآوری منابع و پیشینه تحقیق.....
۴۶.....	یک منبع خوب چه ویژگی هایی دارد؟.....
۴۷.....	چرخ را دوباره اختراع نکنید.....
۴۸.....	منابع تحقیقم را چطور گردآوری کنم؟.....
۴۹.....	کلیدواژه ها را جدی بگیرید.....

- ۵۰..... اینترنت؛ بزرگ‌ترین آرشیو محققان
- ۵۲..... «همه چیزخوانی» نکنید!

بخش دوم : نگارش پروپوزال

- ۵۹..... مقدمه
- ۵۹..... ام چهارم : شناخت فرم و اجرای پروپوزال
- ۶۰..... بهیه نرم خام پروپوزال
- ۶۰..... جزای اصلی پروپوزال
- ۶۱..... این سه وال، کتاب پروپوزال ما را معلوم می‌کند
- ۶۲..... گام پنجم : نگارش پروپوزال
- ۶۲..... ۱- مشخصات اولیه را سابتید
- ۶۳..... ۲- عنوان تحقیق
- ۶۴..... ۳- بیان مسئله تحقیق
- ۶۹..... ۴- اهمیت و ضرورت تحقیق
- ۷۳..... ۵- اهداف تحقیق
- ۷۵..... ۶- سوالات تحقیق
- ۷۷..... ۷- فرضیات تحقیق
- ۸۰..... ۸- پیشینه و سوابق تحقیق
- ۸۱..... چرا باید پیشینه تحقیق را جدی بگیریم؟
- ۸۳..... چگونه پیشینه تحقیقمان را تدوین کنیم؟
- ۹۰..... ۹- روش‌شناسی پژوهش
- ۹۱..... روش تحقیق شامل چه بخش‌هایی است؟
- ۹۳..... ۱۰- روش و ابزار گردآوری داده‌ها و اطلاعات
- ۹۳..... تفاوت رویکرد «کتابخانه‌ای» و «میدانی» در گردآوری داده‌ها
- ۹۴..... مهم‌ترین ابزارهای گردآوری اطلاعات
- ۹۵..... ۱۱- جامعه آماری و حجم نمونه
- ۹۷..... ۱۲- تجزیه و تحلیل داده‌ها
- ۹۹..... ۱۳- تعریف کلیدواژه‌ها و اصطلاحات تحقیق
- ۱۰۰..... در تعریف واژگان و اصطلاحات توجه داشته باشید
- ۱۰۲..... چک‌لیست نگارش پروپوزال

بخش سوم : پس از نگارش

مقدمه	۱۰۵
گام ششم : اصلاح و تصویب پروپوزال	۱۰۵
پاسخ سه گانه تصویب	۱۰۶
دلایلی که باعث تایید مشروط پروپوزال می شوند	۱۰۸
چرا پروپوزال ما رد می شود؟	۱۱۰
در نوشتن پروپوزال مراقب اشتباهات زیر باشید	۱۱۱
گام هفتم : ثبت نهایی پروپوزال	۱۱۲
ثبت اطلاعات پروپوزال	۱۱۳
فلوچارت مراحل تصویب پروپوزال	۱۱۶
منابع و مآخذ	۱۱۷
پیوست ها	۱۱۹

پیشگفتار:

برای هر دانشجویی در مقاطع عالی آموزش دانشگاهی، بالاخره زمانی می‌رسد که باید به‌طور جدی با یک موضوع تحقیقاتی روبرو شود و دست‌کم برای انجام امور معمول فارغ‌التحصیلی هم که شده، یک پژوهش حرفه‌ای و نظام‌مند دانشگاهی را به انجام برساند. هر دانشجو، باید برای اتمام دوران تحصیلش، با نوشتن یک تحقیق کامل و آکادمیک، به دانشگاه ثابت کند لایق گرفتن مدرک دانشگاهی‌اش است. پس دیر یا زود، هر دانشجویی، با این ماجرا روبرو می‌شود.

بسیار خب! شما می‌دانید و تحقیقی که مثل یک هفت‌خوان، جلوی راهتان قرار گرفته چه کار باید بکنید؟

شاید بهتر باشد جواب این سؤال را این‌طور بدهم: هیچ کار. البته فعلاً! فعلاً بهتر است هیچ اقدام عملی انجام ندهید تا اول تکلیفتان را با چند مسئله جزئی - اما مهم - روشن کنید. شما قبل از اینکه بخواهید وارد پروسه عملی تحقیقتان شوید، باید خوب بدانید که قرار است چه کار کنید. بیشتر از هر چیز، یک تصویر کلی لازم دارید، یک تصویر از کل پروسه، شما باید به‌طور نسبی و مبهم هم که شده، چشم‌اندازی از کل هدف و برنامه و بخش‌ها و مراحل پس‌رهای که می‌خواهید انجامش دهید داشته باشید. مثلاً لازم است بدانید که موضوع تحقیقتان دقیقاً چیست، یا مسئله‌ای که با آن مواجهید (پرسش اصلی پروپوزال و پایان‌نامه) چیست؟ یا اینکه باید بدانید پروپوزالی که همه می‌گویند اولین مرحله از فرایند پایان‌نامه نویسی است چیست و چه بخش‌هایی دارد؟ بله. همه این‌ها مهم است و خوب است پیش از هر کاری این چشم‌انداز را تکمیل کنید.

اما درعین حال لازم است مسائل حاشیه‌ای یا بیرونی پروپوزال نویسی را هم بدانید. منظورم فرایندهای اداری شروع پروپوزال، انتخاب استاد راهنما، زمان‌بندی پروژه، جستجو و ثبت عنوان در ایران داک، هماهنگی‌های لازم با واحد آموزش دانشگاهتان و غیره. این‌ها هم به دست خود بسیار مهم‌اند و دانستن شان دست‌کم باعث می‌شود کارتان برای برنامه و زمان خودش پیش برود و از ناهماهنگی‌ها و بی‌نظمی‌ها و تأخیری که معمولاً ناشی از عدم اطلاع دانشجو از فرایندهای اداری است اجتناب بیشتری داشته باشید. در امان بمانید.

معمولاً تصویری که ما از تحقیقات دانشگاهی، اعم از پایان‌نامه و پروژه و طرح‌های تحقیقاتی و مقالات علمی پژوهشی و غیره داریم، یک تصویر رسمی و خشک و به دست ذهنی است؛ در واقع هم نگارش تحقیقات دانشگاهی کاری جدی است، معنای دقیق کلمه «آکادمیک» به حساب می‌آید. اما پیشنهاد می‌کنم این تصویر را خیلی جدی نگیرید. انجام یک پژوهش دانشگاهی، همان قدر که نیازمند تمرکز، تامل، برنامه‌ریزی و تلاش مستمر است، در عین حال نیازمند انعطاف‌پذیری و علاقه‌مندی و حتی هیجان است. از این منظر می‌شود گفت که تحقیق یک نوع «بازی» است؛ یک «بازی تفریحی»؛ آماده‌سازی پروپوزال، شبیه یک آماده کردن یک «پار» بسیار خلاقانه است که اگر «روش» کار کردن با آن را بدانیم و چگونگی قرار گرفتن هر کدام از قطعات این پازل را بشناسیم، آن وقت می‌بینیم که بسیار راحت و درعین حال به شکلی جذاب، همه اجزایش سوار می‌شود و تصویر در نهایت کامل می‌شود؛ مهم‌ترین چیز در این بازی، روش بازی است. اگر ندانیم قرار است چگونه از قطعه‌ها استفاده کنید و اگر ندانیم هر قطعه‌ای چه جایگاهی دارد و قرار است چه نقشی در

کل تصویر پازل ایفا کند، آن وقت طبیعی است که حسایی کلافه و ناامید شویم.

در این کتاب تلاش می‌کنم اصول و تکنیک‌های نوشتن پروپوزال دانشگاهی را آموزش دهم. آماده‌سازی پروپوزال، اولین قدم برای انجام هر پژوهش علمی است و در دانشگاه‌های ما هم مرسوم است هر دانشجوی کارشناسی ارشد یا دکترا (و البته بعضی از دانشجویان سطح کارشناسی در تعدادی رشته خاص)، برای انجام پروژه پایانی تحصیلی اش یک طرح تحقیق اولیه (یا همان پروپوزال) آماده نماید. در این کتاب تلاش کرده‌ام همه مسائل مربوط به پروپوزال را از مرحله انتخاب موضوع تا نگارش پروپوزال و ثبت نهایی آن توضیح دهم. امیدوارم این اثر بتواند بخشی از نیازها و مشکلات جامعه بزرگ دانشجوی کشورمان را برطرف نماید.

سید مهدی پاک‌نهاد